

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)

8ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 25.4.2025 με την εξής σύνθεση: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος Πρόεδρος, Ευαγγελία Μπατσολάκη Εισηγήτρια και Αργυρώ Τσουλούφα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 17.3.2025 και με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ **407/20-03-2025** προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (στο εξής «η προσφεύγουσα»), που εδρεύει στην ... αρ. ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά

... (στο εξής «η αναθέτουσα αρχή»), που εδρεύει στην ... αρ. ... ΤΚ ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

- της εταιρείας με την επωνυμία «...» (στο εξής η παρεμβαίνουσα), που εδρεύει στην ... , οδός ... αρ. ... ΤΚ ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

=====

Με την προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση των υπ' αριθμ. ... αποφάσεων της ... της αναθέτουσας αρχής, κατά το μέρος που έγινε αποδεκτή η προσφορά της συνδιαγωνιζόμενης της παρεμβαίνουσας εταιρείας και αναδείχθηκε αυτή οριστική ανάδοχος της σύμβασης με αντικείμενο την «...», στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού διαγωνισμού που διεξάγεται στο ΕΣΗΔΗΣ με συστημικό αριθμό ...

Η παρεμβαίνουσα άσκησε παρέμβαση υπέρ του κύρους και της διατήρησης της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης, ζητώντας την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1.Για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί και δεσμευθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του πδ 39/2017, ποσού 3.630,00 ευρώ, υπολογιζόμενο με βάση την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...).

2.Με τηνμε αρ. πρωτ. ... Διακήρυξη, προκηρύχθηκε ηλεκτρονικός δημόσιος διεθνής ανοικτός διαγωνισμός με αντικείμενο την ... (CPV ... (...)), με συνολικό προϋπολογισμό 725.806,452€ χωρίς τον ΦΠΑ και 900.000,00€ με ΦΠΑ.

Με το άρθρο 2.3.1 της Διακήρυξης ορίστηκε ως κριτήριο για την ανάθεση της σύμβασης, η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής(βλ. και άρθρο 1.3).Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 22^η.10.2024και ώρα 15:00 μμ. και ωςημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού, η 24^η.11.2024 και ώρα 11:30 μ.μ.(άρθρα 1.5 και3.1 αντίστοιχα).Η ως άνω Διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό ΜητρώοΔημοσίων Συμβάσεων(Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.)στις 17.9.2024 (7), ΑΔΑΜ ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός διενεργείται με συστημικό αριθμό ... Προκήρυξη της παρούσας σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 17.9.2024 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής ...ς.

3. Ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου της σύμβασης (...) της ... εκτιμώμενης αξίας της χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς επίσης και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής, υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, η δε ΕΑΔΗΣΥ είναι αρμόδια για την εξέταση της προδικαστικής προσφυγής.

Αριθμός απόφασης:687/2025

4. Η προδικαστική προσφυγή, έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και παραδεκτά καθόσον υποβλήθηκε στις 17.3.2025 μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπόψη ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα μέσω της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 7.3.2025, ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του πδ 39/2017 και κοινοποιήθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αυθημερόν από την προσφεύγουσα και από την αναθέτουσα αρχή στους ενδιαφερομένους, στις 18.3.2025.

5. Με την Πράξη του Προέδρου του 8^{ου} Κλιμακίου με αριθμό 470/2025, ορίσθηκε ημερομηνία συζήτησης και η εισηγήτρια και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της προσφυγής, τις οποίες υπέβαλε εμπρόθεσμα με το έγγραφο με Αριθ. Πρωτ.: ... και ημερομηνία 31.3.2025, το οποίο κοινοποίησε την 1^η.4.2025 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού και με το οποίο ζητά την απόρριψη της προδικαστικής προσφυγής. Η παρεμβαίνουσα κατέθεσε την παρέμβασή της στις 28.3.2025 στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού, εμπρόθεσμα και εν γένει παραδεκτά.

6. Όπως προκύπτει από το Πρακτικό με Αριθ. Πρωτ. Επιτροπής: ... , η Επιτροπή Διενέργειας/Επιτροπή Αξιολόγησης, συνεδρίασε στις 5.11. 2024 και αφού διαπίστωσε αφενός ότι ο διαγωνισμός ήταν χαρακτηρισμένος από το σύστημα ως «κλειδωμένος», αφετέρου ότι είχαν υποβληθεί εμπρόθεσμα στο διαγωνισμό προσφορές από τέσσερις (4) οικονομικούς φορείς, ήτοι την προσφεύγουσα(...), την παρεμβαίνουσα (...), ...«...», προχώρησε στην αποσφράγιση των ηλεκτρονικών και έγχαρτωνυποφακέλων «Δικαιολογητικά συμμετοχής – Τεχνική προσφορά» των τεσσάρων (4) υποψηφίων. Η Επιτροπή συνεδρίασε εκ νέου στις 27 Νοεμβρίου 2024 και ώρα 10:00, όπως προκύπτει από το Πρακτικό με Αριθ. Πρωτ. Επιτροπής: ... , και κατόπιν ελέγχου όλων των δικαιολογητικών της τεχνικής προσφοράς των υποψηφίων, ζήτησε με επιστολή του Προέδρου της μέσω του ΕΣΗΔΗΣ στις 27-11-2024 διευκρινήσεις από την παρεμβαίνουσα. Με το ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ 18 Δεκεμβρίου 2024 και ώρα 11:00 - συνέχεια της συνεδρίασης στις 27 11-2024 (Αριθ. Πρωτ. Επιτροπής: ...) η Επιτροπή Διενέργειας/Επιτροπή

Αριθμός απόφασης:687/2025

Αξιολόγησης έκρινε αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής και τις τεχνικές προσφορές των τεσσάρων συμμετεχόντων και όρισε την ημερομηνία για την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών (έντυπης και ηλεκτρονικής) στις 15-01- 2025 και ώρα 11.00 πμ. Όπως προκύπτει από το ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ 15ης Ιανουαρίου 2025 (Αριθ. Πρωτ. Επιτροπής: ...) η Επιτροπή Διενέργειας/Επιτροπή Αξιολόγησης την ίδια ημέρα προέβη στην αποσφράγιση, όμως λόγω του μεγάλου όγκου των φακέλων των προσφορών και των ηλεκτρονικών αρχείων των προσφορών, διέκοψε την συνεδρίαση και όρισε την συνέχισή της την Πέμπτη 23 Ιανουαρίου 2025 και ώρα 12:00.Με το ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ 23ης Ιανουαρίου 2025 συνέχιση της 15/1/2025 συνεδρίασης (Αριθ. Πρωτ. Επιτροπής: ...) η Επιτροπή Διενέργειας/Επιτροπή Αξιολόγησης κατόπιν ελέγχου και των τεσσάρων οικονομικών προσφορών διαπίστωσε ότι : *«...βάσει των άρθρων (του Ν4412/2016) 88 Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) και του Άρθρου 89 Δικαιολογητικά σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, κρίνει πως πρέπει να ζητήσει τις κατάλληλες διευκρινήσεις και αναλύσεις από την εταιρεία ... που δείχνει να είναι ο μειοδότης, καθώς και να ερωτηθεί επίσης για το pdf αρχείο με ονομασία ...pdf πως τα 3 άτομα θα εργάζονται με ωρομίσθιο 5,838€ και 1 άτομο με ωρομίσθιο 5,5605€.* Κατόπιν τούτου λύνεται η συνεδρίαση της επιτροπής και θα οριστεί νέα ημερομηνία συνέχισης της συνεδρίασης μετά από την απάντηση του αιτήματος διευκρινήσεων από την εταιρεία...».Το σχετικό αίτημα αποστάλθηκε στην παρεμβαίνουσα στις 31/01/2025 ώρα 10:50:18 μέσω της επικοινωνίας ΕΣΗΔΗΣ. Στην συνέχεια, όπως προκύπτει από το ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ 07ης Φεβρουαρίου 2025 συνέχιση της 15/1/2025 συνεδρίασης (Αριθ. Πρωτ. Επιτροπής: ...), η Επιτροπή ενημερώθηκε για την απάντηση της ... στις 6/2/2025 με αρ. πρωτ. ... μέσω της επικοινωνίας ΕΣΗΔΗΣ. Μετά την εξέταση των απαντήσεων του υποψήφιου αναδόχου η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα πως είναι επαρκείς οι διευκρινήσεις της και γνωμοδότησε υπέρ της αποδοχής της προσφοράς της (591.619,83€ μη-... του ΦΠΑ 24%/733.608,59€ ... του ΦΠΑ 24%) και την ανάδειξή της ως μειοδότης και προσωρινής αναδόχου. Τέλος, παρέπεμψε το ενιαίο Πρακτικό στην ... για τη λήψη απόφασης.

Αριθμός απόφασης:687/2025

Με την προσβαλλόμενη με αρ. ... απόφαση της ... της αναθέτουσας αρχής(αναρτηθείσας στην Διαύγεια, ΑΔΑ: ...) εγκρίθηκαν τα ενσωματωθέντα σε αυτήν, Πρακτικά της Επιτροπής, αποφασίστηκε η αποδοχή της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, η ανάδειξή της ως προσωρινής αναδόχου και η κλήση της για την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Όπως προκύπτει από το ΠΡΑΚΤΙΚΟ οριστικής κατακύρωσης ... αρ ... η Επιτροπή Διενέργειας/Επιτροπή Αξιολόγησης συνεδρίασε στις 5.3.2025 και κατόπιν ελέγχου των άνω δικαιολογητικών, γνωμοδότησε υπέρ της κατακύρωσης της σύμβασης στην προσφεύγουσα. Το άνω Πρακτικό εγκρίθηκε με την δεύτερη προσβαλλομένη, με αρ. ... απόφαση της ... της αναθέτουσας αρχής(αναρτηθείσας στην Διαύγεια, ΑΔΑ: ...), η οποία κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μαζί με την πρώτη προσβαλλομένη, στον διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ καθώς και μέσω της λειτουργίας Επικοινωνία, στις 7.3.2025.

7.Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του πδ 39/2017 προβλέπεται ότι: *«Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής ... ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της (ΑΕΠΠ ήδη) ΕΑΔΗΣΥ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».*

8. Εξάλλου, όπως έχει κριθεί από το ΔΕΕ (απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2019, C-54/18 CooperativaAnimationeValdoccoSoc. Coop.soc. ImpresaSocialeOnlus, EU:C:2019:118 σκ. 36, απόφαση της 24^{ης} Φεβρουαρίου 2022, C-532/20 Alstom Transport SA, EU:C:2022:128, σκ. 28-30) κάθε προσφέρων ο οποίος θεωρεί ότι μια απόφαση με την οποία γίνεται δεκτή η συμμετοχή ανταγωνιστή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης είναι παράνομη και ενέχει κίνδυνο να του προκαλέσει ζημία, έχει άμεσο έννομο συμφέρον προς άσκηση προσφυγής κατά της απόφασης αυτής, ανεξαρτήτως της ζημίας που μπορεί, επιπλέον, να απορρεύσει από την

ανάθεση της σύμβασης σε άλλον υποψήφιο (ΣτΕ 899/2022, ΣτΕ 1573/2019, ΔΕφΑθ 2167/2023).

9. Στην προκειμένη περίπτωση η προσφεύγουσα-δεύτερη μειοδότηρια θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής κατά των προσβαλλομένων αποφάσεων, κατά το μέρος τους με το οποίο αποφασίστηκε η αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας που αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος της σύμβασης και η κατακύρωσή της στην τελευταία.

10. Όπως κρίνεται πάγια από τη νομολογία, η Διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (Ε.Α. ΣτΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ΣτΕ 1217/2018, 2434/2017, 2551/2013, 2635/2009, Ε.Α. ΣτΕ 15/2021, 241/2020, 352/2016, Πράξεις VI Τμήματος ΕλΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.). Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σε αυτήν τα προς συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της Διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕλΣυν 70/2006). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαϊκού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Όπως, δε, παγίως γίνεται δεκτό, οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας

ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένους, τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα τιθέμενα κριτήρια (ΕλΣυνΚλ.Ε 157/2017, Τμ. VI 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. και ΔΕΕ απόφαση της 18.10.2001, C- 19/2000, SIAC ConstrucionLtd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS SuccchidiFrutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.).

11. Με τον πρώτολόγοτης προσφυγής, η προσφεύγουσα στρέφεται **κατά τηςαποδοχής των δικαιολογητικών κατακύρωσης τηςπαρεμβαίνουσας**, προβάλλοντας με τρεις επί μέρους αιτιάσεις, τις εξής ελλείψεις στα δικαιολογητικά κατακύρωσης που προσκόμισε η ανάδοχος εταιρεία «...»:

1. Την παράλειψη προσκόμισης βεβαίωσης πιστοληπτικής ικανότητας της εταιρείας «...»κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης, στις ικανότητες της οποίες βασίζεται για την ... των κριτηρίων επιλογής των παραγράφων 2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και 2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα της Διακήρυξης. Υποστηρίζει ότι ενώ η παρεμβαίνουσα προσκόμισεστο φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής, το αρχείο «...», καθώς και την Βεβαίωση Πιστοληπτικής Ικανότητας της εταιρείας «...» προς απόδειξη πλήρωσης του εν λόγω κριτηρίου, παρέλειψε να το υποβάλει στο στάδιο της κατακύρωσηςμε αποτέλεσμα να πρέπει να απορριφθεί η προσφορά της παρεμβαίνουσας, για τον πρόσθετο λόγο ότι η παράλειψη αυτή δεν δύναται να θεραπευτεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 102 του ν. 4412/2016.

2. Σε σχέση με τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παρ.Β5 του άρθρου 2.2.9.2, η προσφεύγουσα αναφέρει ότι η παρεμβαίνουσα- ανάδοχος προσκόμισε στο φάκελο δικαιολογητικών κατακύρωσης τρία (3) Πιστοποιητικά ISO (...), ωστόσο δεν έκανε καμία αναφορά στην ..., όπως είχε κάνει στο προηγούμενο στάδιο υποβολής Δικαιολογητικών Συμμετοχής. Μάλιστα για

την απαίτηση αυτή έχει προσκομίσει εκ παραδρομής βεβαίωση «...» η οποία όμως αφορά στην εταιρεία «...» και όχι στην εταιρεία «...».

3. Αναφέρει επίσης σχετικά με το ..., ότι η εταιρεία «...» υπέβαλε (τόσο στο στάδιο δικαιολογητικών συμμετοχής - τεχνικής όσο και στο στάδιο κατακυρωτικών) ... από την εταιρεία ... με περίοδο ... από 09-05-2024 έως 09-05-2025, από το οποίο προκύπτει ότι ο τρόπος πληρωμής έχει ορισθεί σε δύο δόσεις ποσού 2.490,00€ έκαστη, ήτοι συνολικό ποσό ... 4.980,00€. Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι στο αρχείο «...» που προσκομίζει η ανάδοχος αποτυπώνεται η πληρωμή μίας μόνο δόσης ποσού 2.490,00€ και όχι το σύνολο, επομένως κατά την προσφεύγουσα, το υπ' αριθμ. ... και εφόσον έχει προσκομισθεί αποδεικτικό ότι έχει πληρωθεί μόνο η μία δόση, παρείχε ενεργή ... μόνο για την περίοδο 09-05-2024 έως 09-11-2024 και δεν καλύπτει την διαδικασία υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης. Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι χωρίς το αποδεικτικό πληρωμής της δεύτερης δόσης, που αφορά στην ... από 09-11-2024 έως 09-05-2025 το ... αυτό δεν είναι έγκυρο. Περαιτέρω υποστηρίζει ότι η παρεμβαίνουσα δεν κατείχε ... σε ισχύ είτε κατά την υποβολή των δικαιολογητικών συμμετοχής, είτε κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης αφού το ανωτέρω μοναδικό αποδεικτικό που κατέθεσε δεν καλύπτει όλη την ... Απόδειξη των ανωτέρω είναι ότι στο ίδιο αυτό ... (όπως ισχύει πλέον και από το νόμο) αναφέρεται ρητά (σελ. 6) ότι σε περίπτωση εκπρόθεσμης πληρωμής των ... θεωρείται άκυρη. Συνεπώς, το Παραστατικό εξόφλησης του ... που προσκόμισε η εταιρεία ... δεν καλύπτει το σύνολο του ... που έχει καταθέσει ούτε κατά την υποβολή δικαιολογητικών συμμετοχής ούτε κατά την υποβολή δικαιολογητικών κατακύρωσης καθιστώντας το επισυναπτόμενο ... άκυρο και μη σύμφωνο με την ρητή σχετική απαίτηση της Διακήρυξης.

12. Στην προκειμένη περίπτωση, οι κρίσιμες για την εξέταση του πρώτου λόγου της προδικαστικής προσφυγής (και όλων των τις επί μέρους αιτιάσεων του) διατάξεις της Διακήρυξης, προβλέπουν τα εξής:

Το άρθρο 2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια : «Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται επί ποινή

απόρριψης της προσφοράς να διαθέτουν/ παρέχουν: **α) Βεβαίωση αναγνωρισμένου πιστωτικού ιδρύματος για την πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης** με ημερομηνία έκδοσης εντός των τελευταίων τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών προ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών. Ο Υποψήφιος Ανάδοχος θα πρέπει να διαθέτει πιστοληπτική ικανότητα για χρηματοδότηση και πιστοδοτήσεις τουλάχιστον ίση με το 100% του συνολικού προϋπολογισμού της σύμβασης χωρίς τον ΦΠΑ, ήτοι το ποσό των 725.806,45€. Στην τραπεζική βεβαίωση πιστοληπτικής ικανότητας θα πρέπει να προκύπτει σαφώς ποιο ποσό διατίθεται στην διαγωνιζόμενη εταιρία για χρηματοδότηση και πιστοδοτήσεις ώστε να κριθεί αν καλύπτει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις πιστοληπτικής ικανότητας της Διακήρυξης, και ποιο ποσό χωριστά αφορά εγγυητικές επιστολές. (...)(...)**Και ε) ... γενικής αστικής ευθύνης έναντι τρίτων**, με ελάχιστο ποσό ... της εργοδοτικής αστικής ευθύνης τουλάχιστον ίσο με το συνολικό προϋπολογισμό της παρούσας διακήρυξης (900.000,00€ ... του ΦΠΑ 24%), που θα ισχύει για το σύνολο της επικράτειας. **Σε περίπτωση κατακύρωσης υπέρ αυτού του αποτελέσματος του διαγωνισμού, θα προσκομιστεί ... Αστικής Ευθύνης εν ισχύ, προς απόδειξη της οποίας θα υποβληθεί και το σχετικό παραστατικό εξόφλησης του ...**, αξίας ύψους όσο το ετήσιο ποσό της συμβάσεως με ΦΠΑ και χρόνο ισχύος αντίστοιχο με το χρόνο διάρκειας της σύμβασης που θα υπογραφεί για ατυχήματα, ζημιές ή βλάβες που τυχόν θα προκληθούν στο ... ή σε οποιονδήποτε τρίτο, από αποκλειστική αμέλεια του αναδόχου ή των ... ή των προστηθέντων του, ανεξάρτητα από τον αριθμό των παθόντων, οι οποίοι τυχόν θα εγείρουν αξίωση αποζημίωσης κατά τη διάρκεια της ... περιόδου.

Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα ανωτέρω δικαιολογητικά, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο έγγραφο.».

Το **άρθρο 2.2.9-** Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής, ορίζει ότι : « Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, με το ΕΕΕΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών

της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης, με την υπεύθυνη δήλωση της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016.

Οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να διαθέτουν πιστοποιητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, προκειμένου να τα υποβάλουν, εφόσον αναδειχθούν προσωρινοί ανάδοχοι ή εφόσον τους ζητηθεί, από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9.2 (...).

Στο **άρθρο 2.2.9.1**- Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών, προβλέπονται τα εξής: « Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσας, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα ΙΙΙ, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7, συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1 και λειτουργεί μόνο ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη ... Ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με αυτό... Στην περίπτωση υποβολής προσφοράς από ..., το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), υποβάλλεται χωριστά από κάθε μέλος της ...) ».

Στο **άρθρο 2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα**: «Α. Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος.(...)Β.3. Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της παραγράφου 2.2.5 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν επί ποινή απόρριψης της προσφοράς, κατά το στάδιο της ηλεκτρονικής υποβολής

της προσφοράς τους στον (υπο) φάκελο «Δικαιολογητικά/Τεχνική Προσφορά»: α) Βεβαίωση αναγνωρισμένου πιστωτικού ιδρύματος για την πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης με ημερομηνία έκδοσης εντός των τελευταίων τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών προ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών. Ο Υποψήφιος Ανάδοχος θα πρέπει να διαθέτει πιστοληπτική ικανότητα για χρηματοδότηση και πιστοδοτήσεις τουλάχιστον ίση με το 100% του συνολικού προϋπολογισμού της σύμβασης χωρίς τον ΦΠΑ, ήτοι το ποσό των 725.806,45€ . Στην τραπεζική βεβαίωση πιστοληπτικής ικανότητας θα πρέπει να προκύπτει σαφώς ποιο ποσό διατίθεται στην διαγωνιζόμενη εταιρία για χρηματοδότηση και πιστοδοτήσεις ώστε να κριθεί αν καλύπτει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις πιστοληπτικής ικανότητας της Διακήρυξης, και ποιο ποσό χωριστά αφορά εγγυητικές επιστολές. (...) **B.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα ... ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου**

2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα κάτωθι πιστοποιητικά επί ποινή απόρριψης της προσφοράς, κατά το στάδιο της ηλεκτρονικής υποβολής της προσφοράς τους στον (υπο) φάκελο «Δικαιολογητικά/Τεχνική Προσφορά»:

α) Πιστοποιητικό από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για την τήρηση Συστήματος Διαχείρισης της Ποιότητας σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 9001 ή ισοδύναμό του, σε ισχύ επί ποινή αποκλεισμού, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, καθώς και κατά την ημερομηνία υποβολής των δικαιολογητικών της παρ. 3.2 της παρούσας διακήρυξης . β) Πιστοποιητικό από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για την τήρηση Συστήματος ... σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο OHSAS 18001 ή ισοδύναμό του, σε ισχύ επί ποινή αποκλεισμού, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, καθώς και κατά την ημερομηνία υποβολής των δικαιολογητικών της παρ. 3.2 της παρούσας διακήρυξης. Τα οποία Πιστοποιητικά να έχουν εκδοθεί από επίσημα ινστιτούτα ελέγχου ποιότητας ή ... αναγνωρισμένων ικανοτήτων, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων, επαληθευμένη με παραπομπές στις τεχνικές προδιαγραφές ή σε πρότυπα. (γ) Πιστοποιητικό από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για την τήρηση Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 14001 ή ισοδύναμό του, σε ισχύ, επί ποινή αποκλεισμού, κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, καθώς και κατά την

ημερομηνία υποβολής των δικαιολογητικών της παρ. 3.2 της παρούσας διακήρυξης. Με πεδίο εφαρμογής τις ..., συμπεριλαμβανομένης της ... και δ) Να υποβάλλουν Υπεύθυνη Δήλωση του Ν.1599/1986 που να δηλώνεται ότι θα τηρηθούν οι υποχρεώσεις τους που απορρέουν (πρβλ άρθρο 18 παρ.2 του Ν.4412/2016) από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, ... και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της ..., το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α' του Ν.4412/2016 και επιπροσθέτως οι ότι τηρούνται ισχύουσες υποχρεώσεις συμμόρφωσης για την ...(...)).

Το άρθρο 2.4.3.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής : «Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν με ποινή αποκλεισμού τα ακόλουθα υπό α και β στοιχεία: α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), όπως προβλέπεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, με την οποία ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις πληροφορίες που παρέχει με το ΕΕΕΣ σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου, β) την εγγύηση συμμετοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του ν.4412/2016 και τις παραγράφους 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας Διακήρυξης, και γ) τα αποδεικτικά μέσα - δικαιολογητικά των περ. Β.3, Β.4 και Β.5 της παραγράφου 2.2.9.2.(...)).

Τέλος, στο **άρθρο 3.2- Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου**⁵² – Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου : «Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και τον καλεί να υποβάλει, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας Διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της

Διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής.(...)Αν δεν προσκομιστούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή να παράσχει διευκρινίσεις, κατά το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν.Ο προσωρινός ανάδοχος δύναται να υποβάλει προς την αναθέτουσα αρχή, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, αίτημα για παράταση της ως άνω προθεσμίας (...)Απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας, εάν: (...) i) δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα των παραπάνω δικαιολογητικών, ή iii) από τα δικαιολογητικά που προσκομίστηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.3 (λόγοι αποκλεισμού) ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4 έως 2.2.8 (κριτήρια ποιοτικής επιλογής) της παρούσας, (...)».

13. Η παρεμβαίνουσα αρνείται την βασιμότητα των προβαλλόμενων αιτιάσεων με τον πρώτο λόγο της προσφυγής, αναφέροντας ότι « ... Σε συμφωνία με τα ανωτέρω, η εταιρεία μας καταρχήν υπέβαλε κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς της στον υποφάκελο «...» τη βεβαίωση πιστοληπτικής ικανότητας της τρίτης παρέχουσας τη στήριξη εταιρείας. (...) Εν προκειμένω, η διαπιστούμενη παράλειψή μας δύναται ευχερώς να ιαθεί δια της κλήσης μας σε διευκρινίσεις κατ' άρθρο 103 του ν.4412/2016 και δη προς συμπλήρωση της ως άνω παράλειψης υποβολής πιστοληπτικής ικανότητας που να καλύπτει και το διάστημα της κατακύρωσης ... Επομένως, νομίμως πρέπει να αναπεμφθεί η υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή προκειμένου να τηρηθούν οι ανωτέρω διατυπώσεις του άρθρου 103 του ν. 4412/2024 για την

επικαιροποίηση των ως άνω ήδη υποβληθέντων δικαιολογητικών... 2. Δια του δεύτερου λόγου της η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η κυρίως συμμετέχουσα εταιρεία μας δεν προσκόμισε βεβαίωση για ... των πιστοποιητικών ISO αλλά η προσκομισθείσα αφορά μόνο την Τρίτη παρέχουσα τη στήριξη προς ημάς εταιρεία ... Ωστόσο, ο οικείος λόγος δέον όπως απορριφθεί καθόσον η εταιρεία μας έχει ήδη υποβάλλει στον υποφάκελο της Τεχνικής της Προσφοράς το αρχείο ... , το οποίο όμως εκ παραδρομής δεν προσκομίστηκε και με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Ως προς την τυχόν δε επιτρεπτή κλήση μας για συμπλήρωση του ελλείποντος αρχείου που ευρίσκεται ήδη στη διάθεση της αναθέτουσας αρχής δια της υποβολής της προσφοράς μας στην εν θέματι διαγωνιστική διαδικασία παραπέμπουμε ως ανωτέρω κατ' άρθρο 103 του ν.4412/2016 και στη σχετική νομολογία.3. Δια του τρίτου λόγου της η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η εταιρεία μας πλημμελώς δεν προσκόμισε τόσο στο στάδιο δικαιολογητικών συμμετοχής της όσο και στο στάδιο κατακύρωσης την πληρωμή της δεύτερης δόσης του προσκομισθέντος με αριθμ. ..., με αποτέλεσμα τούτο να μην έχει έγκυρη ισχύ. Ο οικείος λόγος προβάλλεται απαραδέκτως και αβασίμως καθόσον τούτο ευχερώς θα ηδύνατο να καλυφθεί δια της κλήσης μας σε διευκρινίσεις κατ' άρθρο 102 και 103 του ν.4412/2016 ως ανωτέρω παρατέθηκε. Εν προκειμένω δε τονίζουμε ότι τα ... έχουν καταβληθεί και επισυνάπτονται στην παρούσα τα υπό κρίση αρχεία ως σχετικά...».

14. Επί του του πρώτου λόγου της προσφυγής λεκτέα τα εξής:

Κατά την έννοια των οικείων διατάξεων της Διακήρυξης, έπρεπε να προσκομισθούν από τους υποψηφίους ήδη κατά το στάδιο της ηλεκτρονικής υποβολής της προσφοράς τους στον (υπο) φάκελο «Δικαιολογητικά/Τεχνική Προσφορά» τα αναγκαία έγγραφα για την τεκμηρίωση της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της παραγράφου 2.2.5 και 2.2.7 επί ποινή απόρριψης της προσφοράς. Στα έγγραφα αυτά περιλαμβάνεται η Βεβαίωση για την πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης και το ... (βλ. παρ. Β3 του άρθρου 2.2.9.2) καθώς και τα πιστοποιητικά ISO (βλ. παρ. Β5 του άρθρου 2.2.9.2).

Αριθμός απόφασης:687/2025

Περαιτέρω, από την ηλεκτρονική επισκόπηση του υποφακέλου που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα, αλλά και όπως συνομολογείται από την προσφεύγουσα, προκύπτει ότι στο φάκελο των Δικαιολογητικών Συμμετοχής της, συμπεριέλαβε τα παραπάνω έγγραφα (την Βεβαίωση Πιστοληπτικής Ικανότητας της εταιρείας «...» και το αρχείο ...) παρέλειψε όμως να προσκομίσει τα ίδια έγγραφα κατά το στάδιο προσκόμισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Περαιτέρω, προσκόμισε μόνο το παραστατικό εξόφλησης της πρώτης δόσης του υπ' αριθμ. ... από την εταιρεία ... με περίοδο ... από 09-05-2024 έως 09-05-2025, στο αρχείο «...». Ωστόσο, με βάση το άρθρο 3.2 της Διακήρυξης που πρέπει να εφαρμοστεί εν προκειμένω, προβλέπεται ότι αν δεν προσκομιστούν, κατά το στάδιο του ελέγχου των δικαιολογητικών του προσωρινού αναδόχου, τα δικαιολογητικά που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας Διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της Διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής ή αν υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, δεν απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου, αλλά η αναθέτουσα αρχή οφείλει να καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή να παράσχει διευκρινίσεις, κατά το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν.

Εξάλλου, όπως έχει κριθεί, με τις διατάξεις του άρθρου 103 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 43 του ν. 4782/2021, προς τις οποίες στοιχούν οι μνημονευθείσες ρυθμίσεις του άρθρου 3.2 της Διακήρυξης του διαγωνισμού, ο νομοθέτης διαμόρφωσε τη διαδικασία υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου με σκοπό, όπως εκτίθεται στην αιτιολογική Έκθεση του ν. 4782/2021, την «αποφυγή αδικαιολόγητων αποκλεισμών των οικονομικών φορέων από τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για τυπικούς λόγους που οφείλονται στην ελλιπή ή μη τυπικώς προσήκουσα προσκόμιση των δικαιολογητικών του άρθρου 103, αλλά όχι στην πραγματική συνδρομή των λόγων αποκλεισμού του οικονομικού φορέα από τη διαδικασία ανάθεσης». Συγκεκριμένα, το

άρθρο 103 παρ. 2 του ν. 4412/2016, όπως ήδη ισχύει, επιβάλλει στην αναθέτουσα αρχή την υποχρέωση να καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει ταελλείποντα ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα δικαιολογητικά κατακύρωσης, επιτρέποντας με τον τρόπο αυτόν τη συμπλήρωση (ή την επανυποβολή) ελλειπόν δικαιολογητικών που έχουν ήδη κατατεθεί στην αναθέτουσα αρχή. Πριν από την ως άνω δεύτερη πρόσκληση του προσωρινού αναδόχου, η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να προβεί στην απόρριψη του φακέλου των δικαιολογητικών κατακύρωσης σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016 (ΔΕφΑθ 15/2024 σκ. 6, πρβλ. ΣτΕ1800/2022). Κατά συνέπεια, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να απευθύνει και δεύτερη σχετική πρόσκληση στην παρεμβαίνουσα περί συμπλήρωσης των ελλειπόντων δικαιολογητικών κατακύρωσης, προς απόδειξη των δηλουμένων στην προσφορά της (ΔΕφΑθ 15/2024 σκ. 9, ΕΑΔΗΣΥ 571/2025 σκ.11), τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα περί απόρριψης της προσφοράς της παρεμβαίνουσας εξαιτίας των εκτιθέμενων στον πρώτο λόγο της προσφυγής ελλείψεων στα δικαιολογητικά κατακύρωσης, είναι απορριπτέα. Κατά συνέπεια, **ο κρινόμενος πρώτος λόγος της προδικαστικής προσφυγής είναι αβάσιμος ως προς όλες τις αιτιάσεις του και πρέπει να απορριφθεί.**

15. Με τον δεύτερο (2^ο) λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα προβάλλει ότην οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας ήταν απορριπτέα λόγω εσφαλμένου υπολογισμού του εργατικού κόστους. Ειδικότερα, προβάλλει ότι η ανάδοχος, αντί να εφαρμόσει τους υπολογισμούς που προβλέπει η εργατική νομοθεσία και να υπολογίσει τα δώρα και τα επιδόματα με το ημερομίσθιο των 18,535€ για τα έτη 2025 και 2026 και το ημερομίσθιο των 19,46€ για το έτος 2027, κάνει αυθαίρετους υπολογισμούς και υπολογίζει τα δώρα και τα επιδόματα με χαμηλότερα ημερομίσθια, ήτοι για το 2025 ημερομίσθιο των 17,9647€, για το 2026 ημερομίσθιο των 18,1073€ και για το 2027 χρησιμοποιεί ημερομίσθιο των 19,1606€, με αποτέλεσμα στην προσφορά της να υπολογίζονται δώρα και επιδόματα χαμηλότερα από τα ελάχιστα απαιτούμενα από την εργατική νομοθεσία.

16. Η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι έχει καταστρώσει την οικονομική της προσφορά όχι βάσει ημερομισθίου αλλά βάσει ωρομισθίου επί των συνολικών ωρών κάθε έτους. Το νόμιμο ωρομίσθιο προκύπτει από τη διαίρεση του ημερομισθίου χ 6 ημέρες/40 ώρες ως ρητώς αναφέρεται και στις υποβληθείσες αναλύσεις του κόστους εκάστοτε έτους ως κάτωθι:

--

Περαιτέρω, υποστηρίζει ότι εν προκειμένω, από τους όρους της Διακήρυξης δεν προκύπτει συγκεκριμένος τρόπος υπολογισμού του εργατικού κόστους με αποτέλεσμα ελλείψει ρητής μεθοδολογίας ως προς το εάν θα ακολουθηθεί υπολογισμός με βάση ημερομίσθιο ή ωρομίσθιο η ίδια νομίμως κατέστρωσε την οικονομική της προσφορά. Σε κάθε περίπτωση έχει υπολογίσει πενθήμερη απασχόληση (Δ-Π) ενώ τις ημέρες αργίες (9 στον αριθμό) τις έχει υπολογίσει διακριτά ως εξής:«Εργατικό κόστος δύο 4ώρων εργαζ. Για Σάββατο, Κυριακή & Αργίες για το 2025 (...): (52 Σάββατα * 4 ώρες * 2 = 416 ώρες & 61 Κυριακές/αργίες * 4 ώρες * 2 = 488».Άρα, σε κάθε περίπτωση και η αιτίαση αυτή είναι απορριπτέα.

17. Στην παρούσα υπόθεση υποβλήθηκε το υπ' αριθμ. πρωτ. ΕΙΣ 3424/09.04.2025 αίτημα του Προέδρου του 8ου Κλιμακίου για χορήγηση επιστημονικής συνδρομής και στις 25 Απριλίου 2025 η ειδική επιστήμονας της ΕΑΔΗΣΥ κατηγορίας οικονομολόγων, Ευθυμία Χατζή, συνέταξε την Έκθεσή της με αρ. πρωτ. ΕΙΣ. ..., στην οποία επί του δεύτερου λόγου της προσφυγής, αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα εξής (βλ. σελ.5επομ. και ιδίως σελ.9 επομ.):

« ...Σύμφωνα με τα ανωτέρω, στη διακήρυξη ορίζεται σαφώς ότι όλα τα άτομα που θα απασχοληθούν από τον Ανάδοχο για το συγκεκριμένο ... θα είναι άνω των είκοσι πέντε (25) ετών και θα διαθέτουν προϋπηρεσία έως τρία (3) έτη. Συνεπώς, οι .../ στην ... εμπίπτουν στην κατηγορία προϋπηρεσίας «...» του παραπάνω πίνακα, για την οποία η καταβολή των νόμιμων αποδοχών υπολογίζεται με βασικό ημερομίσθιο ύψους 37,07 ευρώ. Δεν προκύπτει από το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού η υποχρέωση των οικονομικών φορέων να απασχολήσουν ... με διαφορετική προϋπηρεσία από την σαφώς

οριζόμενη στη διακήρυξη, ούτε και η απαίτηση για επιπλέον προϋπηρεσία κατά το δεύτερο ή το τρίτο έτος εκτέλεσης της σύμβασης.

Για την εξεύρεση των αποδοχών των ... στην περίπτωση του συστήματος μερικής απασχόλησης, όπως εν προκειμένω για τετράωρη ημερήσια απασχόληση για 5 ημέρες εβδομαδιαίως, λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές του συγκρίσιμου ..., οι οποίες αναγωγικά προσαρμόζονται στις ημέρες εργασίας της μερικής απασχόλησης. Όταν στην επιχείρηση δεν υπάρχει συγκρίσιμος ... με πλήρη απασχόληση, η σύγκριση γίνεται με αναφορά στη συλλογική ρύθμιση στην οποία θα υπαγόταν ο ..., εάν είχε προσληφθεί με πλήρη απασχόληση. Ο τρόπος αμοιβής δεν μεταβάλλεται, π.χ. από αμοιβή με μισθό σε αμοιβή με ημερομίσθιο (...).

Α.Για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο, το ωρομίσθιο υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το ημερομίσθιό τους για έως τρία (3) έτη προϋπηρεσίας επί 6/40. Συνεπώς, $37,07 \times 6 / 40 = 5,56$ ευρώ.

Στη συνέχεια, υπολογίζονται οι εβδομαδιαίες αποδοχές για 20 ώρες εργασίας την εβδομάδα. Δηλαδή, $20 \times 5,56 = 111,20$ ευρώ. Το πραγματικό μικτό καταβαλλόμενο ημερομίσθιο της αντίστοιχης μερικής απασχόλησης ανέρχεται σε $111,20 / 5$ ημέρες εργασίας την εβδομάδα = 22,24 ευρώ.

Οι μηνιαίες αποδοχές του ... υπολογίζονται πολλαπλασιάζοντας το ανωτέρω ημερομίσθιο με τον αριθμό των πραγματοποιηθέντων ημερομισθίων κάθε μήνα. Δηλαδή, για 21 ημερομίσθια μηνιαίως κατά μέσο όρο, οι βασικές ελάχιστες αποδοχές της μερικής απασχόλησης είναι $22,24 \times 21 = 467,04$ ευρώ. Το ποσό αυτό είναι προσεγγιστικά ίσο με τις υπολογιζόμενες μηνιαίες αποδοχές της αναδόχου εταιρείας (467,08 ευρώ).

Καθώς ο χρόνος εργασίας της 6ης ημέρας της εβδομάδας κατανέμεται σε 5 ημέρες εργασίας (σύμφωνα με το άρθρο 55 του ν. 4808/2021), το βασικό ημερομίσθιο προκύπτει από τον επιμερισμό του ημερομισθίου στις 5 ημέρες εργασίας. Συνεπώς:

Βασικό ημερομίσθιο = πραγματικό μικτό καταβαλλόμενο ημερομίσθιο μερικής απασχόλησης / 6 ημέρες εργασίας την εβδομάδα $\times$ 5 ημέρες εργασίας την εβδομάδα = $22,24 / 6 \times 5 = 18,533$ ευρώ.

Αριθμός απόφασης:687/2025

Αυτό το ποσό αντιπροσωπεύει το βασικό ημερομίσθιο μερικής απασχόλησης, το οποίο χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των επιδομάτων. Διπλασιαζόμενο, το ποσό αυτό ισούται με το βασικό ημερομίσθιο των 37,07 ευρώ της υπ' αριθμ. 25058/29.3.2024 Υ.Α. Εφόσον για τον συγκρίσιμο ... πλήρους απασχόλησης με προϋπηρεσία έως τρία (3) έτη, το κατώτατο ημερομίσθιο ορίστηκε στα 37,07 ευρώ σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 25058/29.3.2024 Υ.Α., δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί στους υπολογισμούς ημερομίσθιο πλήρους απασχόλησης συγκρίσιμου ..., κατώτερο από το νόμιμο κατώτατο ημερομίσθιο, αφού ατομικές συμβάσεις εργασίας και συλλογικές συμβάσεις εργασίας κάθε είδους, δεν επιτρέπεται να ορίζουν μηνιαίες τακτικές αποδοχές ή ημερομίσθιο πλήρους απασχόλησης κατώτερο από τον νόμιμο κατώτατο μισθό και νόμιμο κατώτατο ημερομίσθιο.

Συνεπώς, για τον ... μερικής απασχόλησης που απασχολείται κατά το ήμισυ του χρόνου εργασίας του συγκρίσιμου ... πλήρους απασχόλησης, για κάθε έτος διάρκειας της σύμβασης ισχύει:

Επίδομα Αδείας: $13 \text{ ημερομίσθια} \times 37,07/2 = 240,96 \text{ ευρώ}$.

Δώρο Πάσχα: $15 \text{ ημερομίσθια} \times 37,07/2 \times 1,04166 \text{ προσαύξηση αδείας} = 289,61 \text{ ευρώ}$.

Δώρο Χριστουγέννων: $25 \text{ ημερομίσθια} \times 37,07/2 \times 1,04166 \text{ προσαύξηση αδείας} = 482,68 \text{ ευρώ}$.

Σύνολο επιδομάτων εορτών και αδείας για 3 έτη σύμβασης = $(240,96 + 289,61 + 482,68) \times 3 = 3.039,75 \text{ ευρώ}$, ποσό το οποίο υπολείπεται από το δηλωθέν του αναδόχου οικονομικού φορέα κατά $3.039,75 - 3.019,37 = 20,38 \text{ ευρώ ανά ... και για συνολικά } 19 \text{ ... } 20,38 \times 19 = 387,22 \text{ ευρώ}$, ποσό κατά το οποίο υπολείπεται η προσφορά του αναδόχου οικονομικού φορέα από το ελάχιστο εργατικό κόστος επιδομάτων αδείας και εορτών.

Σημειώνεται ότι στους ανωτέρω υπολογισμούς δεν περιλαμβάνονται οι προσαυξήσεις για την απασχόληση κατά τις Κυριακές και τις υποχρεωτικές αργίες.

Β. Για τους αμειβόμενους με ωρομίσθιο, όπως προκύπτει από τον τρόπο υπολογισμού που επέλεξε η ανάδοχος εταιρεία σύμφωνα με την παρέμβασή της, πρέπει να υπολογιστεί ο μέσος όρος αποδοχών σύμφωνα με το άρθρο 139 του Π.Δ. 80/2022 (Α' 222).

Συνεπώς, για το έτος 2025, για τον ... μερικής απασχόλησης (4 ώρες ημερησίως, πενθήμερη εργασία), οι ετήσιες αποδοχές υπολογίζονται ως εξής: $252 \text{ εργάσιμες ημέρες} \times 4 \text{ ώρες ημερησίως} \times 5,56 \text{ ευρώ ημερομίσθιο} = 5.604,48 \text{ ευρώ}$. Ο μέσος όρος αποδοχών μηνιαίως είναι $5.604,48 \text{ ευρώ} / 12 = 467,04 \text{ ευρώ}$. Ο μέσος όρος ημερών εργασίας μηνιαίως είναι $252 \text{ ημέρες εργασίας} / 12 \text{ μήνες} = 21 \text{ ημέρες}$ και το πραγματικό μικτό καταβαλλόμενο ημερομίσθιο της μερικής απασχόλησης ανέρχεται σε $467,04 \text{ ευρώ} / 21 \text{ ημέρες} = 22,24 \text{ ευρώ}$, το οποίο είναι όμοιο με το ημερομίσθιο που προκύπτει με τον τρόπο υπολογισμού του μισθολογικού κόστους στο πεδίο Α για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο.

Ομοίως, όπως αναφέρεται στο πεδίο Α., δεδομένου ότι ο χρόνος εργασίας της 6ης ημέρας της εβδομάδας κατανέμεται σε 5 ημέρες εργασίας (άρθρο 55 ν. 4808/2021), το βασικό ημερομίσθιο προκύπτει από τον επιμερισμό του ημερομισθίου στις 5 ημέρες πραγματικής εβδομαδιαίας εργασίας. Συνεπώς, το βασικό ημερομίσθιο υπολογίζεται ως εξής: $\text{πραγματικό μικτό καταβαλλόμενο ημερομίσθιο μερικής απασχόλησης} / 6 \text{ ημέρες εργασίας την εβδομάδα} \times 5 \text{ ημέρες εργασίας εβδομαδιαίως} = 22,24 / 6 \times 5 = 18,53 \text{ ευρώ}$. Αυτό το ποσό αποτελεί το βασικό ημερομίσθιο μερικής απασχόλησης για τον υπολογισμό των επιδομάτων, το οποίο, όταν διπλασιαστεί, ισούται με το βασικό ημερομίσθιο των 37,07 ευρώ σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 25058/29.3.2024 Υ.Α.

Συμπερασματικά, τόσο ο τρόπος υπολογισμού του ελαχίστου μισθολογικού κόστους βάσει ημερομισθίου, όσο και ο υπολογισμός βάσει ωρομισθίου, οδηγούν στο ίδιο αποτέλεσμα, σύμφωνα με το οποίο προκύπτει πραγματικό μικτό καταβαλλόμενο ημερομίσθιο μερικής απασχόλησης ύψους 22,24 ευρώ και βασικό ημερομίσθιο συγκρίσιμου ... για τον υπολογισμό των επιδομάτων εορτών και αδείας ύψους 37,07 ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο ελάχιστο ημερομίσθιο που ορίζεται στην υπ' αριθμ. 25058/29.3.2024 Υ.Α. για ... με έως

τρία (3) έτη προϋπηρεσίας. Η ανάδοχος εταιρεία πραγματοποιεί λανθασμένο υπολογισμό του ημερομισθίου, διαιρώντας τις βασικές μηνιαίες αποδοχές με 26 ημέρες εργασίας, αντί για τον ορθό αριθμό των 21 ημερών κατά τις οποίες ο ... εργάστηκε ή διατήρησε αξίωση για τις αποδοχές του, σύμφωνα με το άρθρο 139 του Π.Δ. 80/2022. Ο λόγος της προσφυγής είναι βάσιμος και το ελάχιστο εργατικό κόστος των επιδομάτων αδείας και εορτών, υπολείπεται του ελαχίστου κατά το ποσό των 387,22 ευρώ, αφού η διακήρυξη ορίζει ότι οι ... θα διαθέτουν έως 3 έτη προϋπηρεσία.».

Κατά συνέπεια, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην πιο πάνω αναλυτική και εμπειριστατωμένη έκθεση της ειδικής επιστήμονα της ΕΑΔΗΣΥ, **ο δεύτερος λόγος της προσφυγής είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός.**

18. Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή ως προς τον δεύτερο λόγο της (βλ. παραπ. σκ.17), να ακυρωθεί η προσβαλλομένη κατά το μέρος που αφορά στην αποδοχή της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας και να επιστραφεί στην προσφεύγουσα το καταβληθέν παράβολο.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή ως προς τον δεύτερο λόγο της και ακυρώνει την προσβαλλομένη κατά το μέρος με το οποίο έκρινε αποδεκτή την οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου ύψους 3.630,00 ευρώ στην προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 25 Απριλίου 2025 και εκδόθηκε στις 15 Μαΐου 2025 στην Αθήνα.

Αριθμός απόφασης:687/2025

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΣΑΠΑΛΙΑΡΗΣ